

Egzamin maturalny
maj 2009

HISTORIA MUZYKI
POZIOM PODSTAWOWY

KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 100 punktów
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w modelu) przedstawił zdający
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu jest mowa w poleceniu
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu), świadczą o pełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zad.	Odpowiedzi	Klucz punktowania	
		Punkty za części zadania	Punkty za całe zadanie
1.	1-E, 2-B, 3-A, 4-C		2
	za 4 prawidłowe połączenia	2	
	za 3 prawidłowe połączenia	1	
2.	A. I.J. Paderewski B. M. Karłowicz C. H. Wieniawski		3
	za każde prawidłowo podane nazwisko kompozytora	1	
3.	Guillaume de Machaut (Machault)		1
4.	A. 1. Chopin 2. Moniuszko B. Mickiewicz		3
	za każde prawidłowo podane nazwisko	1	
5.	Ze względu na to, że Bartók dążył do syntezy folkloru z całą tradycją muzyki europejskiej wachlarz odpowiedzi jest bardzo szeroki. Odpowiedzi spodziewane: <i>Suita orkiestrowa</i> , <i>Suita taneczna</i> , <i>Koncert na orkiestrę</i> , <i>8 Improwizacji na temat węgierskich pieśni ludowych</i> , <i>Allegro barbaro</i> , <i>20 węgierskich pieśni ludowych na głos i fortepian</i> , <i>Mikrokosmos</i> .		2
	za każdy tytuł dzieła inspirowanego folklorem	1	

6.	Przykład muzyczny: W.A. Mozart serenada <i>Eine kleine Nachtmusik cz. IV</i> A. podkreślenia: obsada: orkiestra smyczkowa faktura: homofonia forma: rondo funkcja: plenerowa (odp. akceptowana: funkcja salonowa) B. gatunek z którego rozwinęła się serenada: <i>suita</i>	5	
	za każde prawidłowe podkreślenie (4 elementy)		1
	za gatunek		1
7.	A. koncerty Beethovena: 5 fortepianowych (odp. akceptowana: 6 koncertów fortepianowych), 1 skrzypcowy, 1 potrójny na skrzypce, wiolonczelę, fortepian i orkiestrę B. cechy typowe dla koncertów klasycznych występujące w koncertach Beethovena – odpowiedzi oczekiwane: - budowa trzyczęściowa - układ części: część szybka – wolna – szybka - forma sonatowa jako część pierwsza - podwójna ekspozycja - rondo jako część trzecia - obecność kadencji wirtuozowskich - skład klasycznej orkiestry C. cechy nowe, wprowadzone do koncertu przez Beethovena – odpowiedzi oczekiwane: - modyfikacja ekspozycji w IV i V koncercie fortepianowym - symfonizacja faktury fortepianu - większa rola orkiestry - większe rozmiary koncertu - kadencje pisane przez kompozytora, a nie improwizowane - romantyczne środki wyrazowe, np. większa rola dynamiki, harmoniki	5	
	za wymienienie wszystkich koncertów Beethovena (zdający może nie wymienić koncertu potrójnego)		1
	za każdą prawidłowo podaną cechę koncertów Beethovena (cechy klasyczne) 1 pkt		2
	za każdą prawidłowo podaną cechę koncertów Beethovena (cechy indywidualne) 1 pkt		2
8.	część taneczna: np. <i>anglaise, bourrée, gawot, rigaudon, menuet, polonaise</i> dodatkowa część nietaneczna: np. <i>aria, burleska, capriccio, scherzo, preludium</i>	2	
	za prawidłowo podany taniec		1
	za prawidłowo podaną część nietaneczną		1

9.	Przykładowe argumenty:		5
	<ul style="list-style-type: none"> - twórca opery narodowej (<i>Halka</i>, <i>Straszny dwór</i>) - autor <i>Śpiewników domowych</i>, pieśni, które dzięki tematyce, tekstom, warstwie muzycznej podtrzymywały poczucie narodowe Polaków - tematyka oper osadzona w realiach polskiego dworu szlacheckiego oraz polskiej wsi (<i>Straszny dwór</i>, <i>Halka</i>, <i>Flis</i>, <i>Verbum nobile</i>) - stylizacje polskich tańców narodowych, np. mazur z opery <i>Straszny dwór</i> i <i>Halka</i>, polonez w <i>Strasznym dworze</i> i <i>Hrabinie</i> - stylizacje polskich tańców ludowych, np. tańce góralskie w <i>Halce</i> - stosowanie rytmiki tańców polskich w operach i pieśniach (krakowiak, mazur, polonez, kujawiak) - wykorzystanie głównie tekstów współczesnych Moniuszce poetów polskich: Mickiewicza, Syrokomli, Czczota i in. 		
	za każdy poprawny argument 1 pkt	3	
	za każdy przykład ilustrujący podany argument 1 pkt	2	
10.	A. nazwa: <i>impresjonizm</i> B. styl drugiego okresu wykształcił się pod wpływem: <ul style="list-style-type: none"> - poznania twórczości C. Debussy'ego i M. Ravela - podróży kompozytora do Włoch, na Sycylię i do płn. Afryki - zetknięcia się z kulturą orientalną i starożytną C. trzy prawidłowo wybrane utwory K. Szymanowskiego z drugiego okresu twórczości: szeroki klucz poprawnych odpowiedzi, np. III Symfonia <i>Pieśń o nocy</i> , <i>Mity</i> na skrzypce i fort., opera <i>Król Roger</i> , <i>I Koncert skrzypcowy</i>		4
	za podanie nazwy nurtu stylistycznego	1	
	za podanie faktu biograficznego, który wpłynął na styl drugiego okresu twórczości	1	
	za trzy prawidłowo podane tytuły utworów różnych gatunków	2	
	za dwa prawidłowo podane tytuły utworów różnych gatunków	1	
11.	1-D, 2-B, 3-A, 4-C		2
	za 4 poprawne połączenia	2	
	za 3 poprawne połączenia	1	
12.	A. F B. P C. P		3
	za każdą prawidłową odpowiedź	1	
13.	Przykład muzyczny 1. – C. Debussy, <i>Popołudnie fauna</i> Przykład muzyczny 2. – I. Strawiński, <i>Pulcinella</i> Przykład muzyczny 3. – A. Schönberg, <i>Erwartung</i>		3
	Technika/kierunek stylistyczna	Numer przykładu	
	Impresjonizm	1	
	Ekspresjonizm	3	
	Neoklasycyzm	2	
za każde prawidłowe połączenie utworu z kierunkiem stylistycznym (dwie rubryki tabeli pozostaną puste)	1		
14.	symfonia, koncert, sonata, serenada, divertimento, trio, kwartet i inne		2
	za wskazanie dwóch gatunków	1	
	za wskazanie trzech gatunków	2	

15.	Przykład muzyczny: Anonim <i>Veni Creator (hymnus)</i> A. średniowiecze B. podkreślone terminy: Śpiew: neumatyczny (odp. akceptowana: melizmatyczny), System: modalny, Faktura: monofoniczna		4
	za podanie epoki średniowiecza	1	
	za każde prawidłowe podkreślenie 1 pkt	3	
16.	Przykład muzyczny: J.F. Haendel <i>Koncert organowy B-dur op.7 nr 3 cz.1</i>		3
	A. koncert organowy (odp. akceptowana: koncert)	1	
	B. oratorium	1	
	C. Anglia	1	
17.	A. <i>Symfonie londyńskie</i>	1	4
	B. np. podróże Haydna do Anglii, zamówienia J.P. Salomona	1	
	C. Odpowiedzi oczekiwane: 94 <i>Symf. G-dur „Z uderzeniem w kotły”</i> , „ <i>Niespodzianka</i> ”; 100 <i>Symf. G-dur „Wojskowa”</i> ; 101 <i>Symf. D-dur „Zegarowa”</i> , 103 <i>Symf. Es-dur „Z werblem na kotłach”</i> , 104 <i>Symf. D-dur „Londyńska”</i> , „ <i>Salomon</i> ” za każdy tytuł symfonii 1 pkt Uwaga: akceptowane odpowiedzi bez podania numerów.	2	
18.	Przykład muzyczny: S. Prokofiew <i>Symfonia klasyczna op. 25, cz. III Gavot</i> A. nawiązania do klasycyzmu – przykładowe odpowiedzi: harmonika funkcyjna dur- moll, tradycyjna tercjowa budowa akordów, tonacja durowa, skład orkiestry- mała orkiestra klasyczna, faktura homofoniczna, melodia na pierwszym planie, pogodny, lekki charakter, prostota , przejrzystość formy B. neoklasycyzm		3
	za każdą cechę utworu, będącą nawiązaniem do klasycyzmu 1 pkt	2	
	za nazwę kierunku: neoklasycyzm	1	
19.	A. wyjaśnienie terminu <i>forma łańcuchowa</i> : forma polegająca na „zazębieniu się”, nakładaniu, sąsiadujących ogniw kompozycji (brak wyraźnych cezur pomiędzy sekcjami utworu) B. np. <i>Łańcuch I</i> lub <i>Łańcuch II</i> , lub <i>Łańcuch III</i> (odp. akceptowana: <i>Łańcuch</i>), <i>Koncert fortepianowy</i>		2
	za wyjaśnienie sposobu kształtowania formy	1	
	za tytuł utworu	1	
20.	truwerzy (odp. akceptowana: trubadurzy lub trubadurzy i truwerzy)	1	1
21.	A. podkreślony termin: <i>Missa paschalis</i> B. barok		2
	za prawidłowe podkreślenie	1	
	za epokę	1	
22.	Przykład nutowy: M. Mielczewski <i>Deus in nomine tuo</i> A. rodzaj koncertu: koncert kościelny (odp. akceptowana: koncert wokalny) B. epoka w której powstał utwór: barok C. Przykładowe cechy koncertu wskazujące na epokę baroku: basso continuo, technika koncertująca, obsada wykonawcza typowa dla baroku: głos wokalny (bas)+ dwoje skrzypiec + fagot i basso continuo		3
	za rodzaj koncertu	1	
	za prawidłowo podaną epokę	1	
	za barokową cechę utworu	1	

23.	A. (Olivier) Messiaen	1	2
	B. wyjaśnienie: wartość dodana stosowana jest w celu uzyskania swobodnego, nieregularnego przebiegu rytmiczno-metrycznego	1	
24.	A. oratoria: <i>Wielkanocne, Na Boże Narodzenie</i> pasje: wg św. Jana, wg św. Mateusza za każdy prawidłowo podany tytuł oratorium oraz pasji po 1 pkt	2	7
	B. oratorium: barok (odp. akceptowana: późny renesans) pasja: średniowiecze za każdą prawidłowo podaną epokę po 1 punkcie	2	
	C. <i>Pasja wg św. Łukasza</i> Uwaga: Egzaminator przyznaje punkty za poprawne rozwiązania w części D i E, jeżeli zdający wskazał poprawny utwór w części C zadania.	1	
	D. Przykładowe cechy <i>Pasji</i> Pendereckiego nawiązujące do tradycji: - budowa dwuczęściowa - podział utworu na arie, sceny zbiorowe, psalmy a cappella - stosowanie formy passacaglii - polifoniczne psalmy a cappella - obecność recytatora (ewangelisty, testo, narratora) - baryton reprezentuje tylko jedną postać - Chrystusa - oparcie passacaglii na motywie <i>b-a-c-h</i> - stosowanie figur retorycznych za prawidłowo podaną cechę barokową 1 pkt	1	
	E. Przykładowe cechy <i>Pasji</i> Pendereckiego typowe dla muzyki XX w. - obsada utworu, z rozbudowaną grupą perkusyjną i dętą - oparcie niektórych części utworu na seriach dodekafonicznych - niekonwencjonalne sposoby artykulacji we fragmentach wokalnych (śmiech, gwizd itp.) - sonorystyka - skala ćwierćtonowa w ariach sopranowych i smyczkach - eksponowanie dysonansów - atonalność za prawidłowo podaną cechę XX-wieczną 1 pkt	1	
25.	A. Ramy czasowe epoki: 1450–1600 (odp. akceptowane: 1492, 1453 oraz od połowy XV do końca XVI w. lub do początku XVII w., lub do 1597 B. Dwie szkoły kompozytorskie: np. flamandzka, rzymska, wenecka (odp. akceptowana: franko-flamandzka, burgundzka, niderlandzka, francuska) C. Dwóch kompozytorów polskiego renesansu: np. Wacław z Szamotuł, Marcin Leopolita, Mikołaj Gomółka (odp. akceptowana: Mikołaj Zieleński) D. Dwa gatunki muzyki instrumentalnej wykształcone w tej epoce: np. canzona, ricercar, fantazja, preludium, toccata		4
	za każdą prawidłowo wypełnioną rubrykę tabeli A, B, C, D	1	

26.	A. miniatury instrumentalnej (odp. akceptowana: liryki instrumentalnej, miniatury) B. romantyzmu C. Feliks Mendelssohn Bartholdy (odp. akceptowana: Mendelssohn)	3																						
	za każdą prawidłową odpowiedź (uzupełnienie zdania)		1																					
27.	<table border="1" style="margin: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td style="text-align: center;">D</td><td style="text-align: center;">A</td><td style="text-align: center;">C</td><td></td><td style="text-align: center;">B</td><td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">X</td><td style="text-align: center;">XI</td><td style="text-align: center;">XII</td><td style="text-align: center;">XIII</td><td style="text-align: center;">XIV</td><td style="text-align: center;">XV</td><td style="text-align: center;">XVI</td><td style="text-align: center;">XVII</td><td style="text-align: center;">XVIII</td><td style="text-align: center;">XIX</td><td style="text-align: center;">XX</td> </tr> </table>						D	A	C		B		X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX	2
						D	A	C		B														
	X	XI	XII	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII	XIX	XX													
za 2 lub 3 dobre zaznaczenia (odpowiedzi)	1																							
za 4 dobre zaznaczenia (odpowiedzi)	2																							
28.	A. Mikołaj Zieleński B. przełom wieków: XVI i XVII C. technika polichóralna (odp. akceptowana: polichóralność, technika wielochórowa) D. wenecka i rzymska	5																						
	za prawidłowo podane imię i nazwisko kompozytora		1																					
	za prawidłowo podany przełom wieków		1																					
	za prawidłowo podaną technikę		1																					
	po 1 pkt za każdą z dwóch prawidłowo podanych szkół kompozytorskich		2																					
29.	Odpowiedzi oczekiwane: <ul style="list-style-type: none"> - wielki wolumen brzmienia - wielki skład orkiestry - stosowanie partii wokalnych - niekonwencjonalność operowania wielkim aparatem orkiestrowym - muzyka, która stanowi swoisty collage muzyki artystycznej i popularnej - muzyka łącząca różne jej rodzaje i gatunki, np. muzykę myśliwską, żałobną, cytaty piosenek dziecięcych, reminiscencje jarmarcznej muzyki żydowskiej, wojskowej, tanecznej - ważna rola instrumentów dętych blaszanych i perkusji - monumentalne rozmiary 	3																						
	za każdy prawidłowy argument		1																					

30.	<ul style="list-style-type: none"> - czas powstania dramatu: VI/V w. p.n.e. (odp. akceptowana: VI w. p.n.e., okres klasyczny starożytnej Grecji) - rodzaje dramatu: tragedia i komedia - sposób wystawiania: wykonywany w amfiteatrach (terminy: scena, proscenium, orchestra), aktorzy na koturnach i w maskach, początkowo tylko jeden aktor, potem dwóch lub trzech, ważna rola chóru prowadzonego przez koryfeusza, dialogi mówione a części solowe i chóralne śpiewnie recytowane, zasada jedności miejsca, czasu i akcji, stosowanie instrumentów akompaniujących, np. aulosu - gatunek stanowiący nawiązanie: <i>dramma per musica</i> (odp. akceptowana: opera) - epoka, w której narodził się ten gatunek: barok (odp. akceptowana: późny renesans) - miejsce, gdzie narodził się ten gatunek: Florencja (odp. akceptowana: Włochy) - przykłady nawiązań do dramatu antycznego w wybranym dziele – odpowiedzi spodziewane: <i>Dafne</i> lub <i>Euridice</i> J. Perięgo: tematyka mitologiczna, styl recytacyjny, nadrzędność słowa, stosowanie monodii akompaniowanej 	10
	za czas powstania	1
	za rodzaje dramatu	1
	za sposób prezentacji dramatu	0–3
	za gatunek powstały z tradycji dramatu greckiego	1
	za czas (epokę), w której powstał gatunek nawiązujący	1
	za ośrodek, w którym powstał gatunek nawiązujący	1
	za prawidłowo podany przykład dzieła	1
	za przykład nawiązań do dramatu greckiego	1